

afgeleverd

9

Aan
de Minister

Directoraat-generaal voor
Energie en Telecom
Directie Energie en
Duurzaamheid
Auteur

Aanleverpunt
A/621
T 070 379

nota

Tenderregeling windenergie op zee

Datum
22 september 2009

Notanummer
ET/ED / 9166138

Informatiekopie aan

Ter ondertekening

dEC

WJZ

dgET
Frequin

Bijlage(n)
4

FEZ

SenterNovem

via email

email afgeleverd

Bijgaand treft u de conceptregeling 'Tender windenergie op zee' aan met daarbij de toelichting, de concept uitvoeringsovereenkomst en het aanvraagformulier. **U wordt verzocht de regeling te ondertekenen**, zodat deze in de Staatscourant kan worden gepubliceerd.

Toelichting

Op 30 september heeft u een brief aan de Tweede Kamer gestuurd, waarin u de regeling over windenergie op zee heeft aangekondigd. De Tweede Kamer heeft deze brief op 11 november geagendeerd tijdens het AO windenergie op zee. Het AO heeft geen aanleiding gegeven tot wijziging van de conceptregeling, zoals deze al klaar lag.

Strikt genomen hoefde u niet te wachten op het AO, maar de Kamer heeft gevraagd de regeling pas te publiceren nadat hierover met de Kamer is gesproken.

Vollasturen

In de regeling wordt het maximum aantal subsidiabele vollasturen op 80% van 3975 te gesteld. 3975 ligt 4 uur boven het door ECN ingeschatte aantal van het park dat waarschijnlijk de meeste vollasturen kan draaien. Het aantal vollasturen wordt voor ca 1/3 bepaald door het windaanbod op een bepaalde locatie (grosfeg: hoe verder uit de kust, hoe harder het waait) en voor ca 2/3 door de keuze van de turbine. Een parkbeheerder kan kiezen voor goedkope turbines, die vaker stilstaan en meer onderhoud behoeven of voor duurdere turbines, die minder onderhoud behoeven en naar verwachting vaker draaien.

Indieningsdatum

Ontvangen BBR

17/11 - 18/11

In de brief aan de Tweede Kamer bent u ingegaan op de problematiek van de kleine mantelmeeuw en de gevolgen voor de planning van de tender. U heeft aan de Tweede Kamer toegezegd een uitsteltermijn van 8 weken te hanteren, waarbij u tevens de kerstperiode meeneemt. Dan start de indiening vanaf 4 januari 2010 en sluit de indiening op 1 maart om 17.00 uur.

Bijlagen

De bijlagen bij de regeling maken deel uit van de regeling. De bijlagen bestaan uit een modeluitvoeringsovereenkomst met modelbankgarantie en een aanvraagformulier. Een subsidiebeschikking wordt afgegeven onder voorbehoud van goedkeuring door de Europese Commissie en onder opschortende voorwaarde van ondertekening van de uitvoeringsovereenkomst, die als model in de bijlage is opgenomen. Belangrijkste bepaling in de uitvoeringsovereenkomst betreft de bankgarantie van € 20 mln, die door een subsidie-aanvrager moet worden afgegeven en welke vervalt als niet tijdig met de bouw van het park wordt begonnen. Deze bankgarantie moet voorkomen, dat deelnemende partijen in hun subsidieaanvraag een onverantwoord laag tenderbedrag opnemen, dat leidt tot een beschikking die voor de start van de bouw wordt teruggegeven aan EZ omdat de subsidie-ontvanger er niet mee uitkomt.

Tevens is bij deze nota een memo gevoegd, waarin een toelichting wordt gegeven op de bepaling van de hoogte van de in de regeling gehanteerde getallen.

SenterNovem zal vanaf het moment dat de regeling wordt gepubliceerd een helpdesk openen voor potentiële aanvragers van subsidie in deze tender. Op een speciaal voor deze tender geopende website zal tevens een uitleg komen van de uitvoering die aan de regeling wordt gegeven.

Procedureel:

- VROM, LNV en Financiën zijn akkoord – dit is nodig omdat de regeling in overeenstemming met deze bewindslieden wordt gepubliceerd.
- Actal-toets is uitgevoerd en Actal is akkoord.
- De regeling is als concept geconsulteerd bij marktpartijen. Deze consultatie heeft ertoe geleid, dat de toelichting op een aantal punten is verbeterd.

Persbericht

Minister Van der Hoeven stelt subsidie beschikbaar voor windparken op zee open

Minister Maria van der Hoeven van Economische Zaken heeft in de Staatscourant van .. november 2009 de Ministeriële Regeling Windenergie op zee 2009 gepubliceerd. Met deze regeling wordt door middel van een tender subsidie op grond van de Subsidieregeling Duurzame Energieproductie (SDE) beschikbaar gesteld voor exploitanten van nog te bouwen windparken op zee. Hiervoor is een budget beschikbaar van ruim € 4,5 miljard. Het totaal gevraagde bedrag aan subsidie zal naar verwachting groter zijn dan het beschikbare budget

Hoeveel MW aan opgesteld vermogen met dit budget van subsidie kan worden voorzien, is afhankelijk van de subsidie-aanvragen. Op grond van ramingen van ECN verwacht de Minister tussen 700 en 1000 MW te kunnen realiseren.

Om aan de tender mee te kunnen doen, moeten subsidie-aanvragers beschikken over een Wbr-vergunning, afgegeven door Rijkswaterstaat. Dit is de vergunning die bepaalt dat op de gekozen locatie een windpark gebouwd mag worden, rekening houdend met bestaande gebruikers van de Noordzee en ecologische effecten.

In de tender wordt vervolgens gerangschikt op subsidiebehoefte per kWh, waarbij de initiatieven die per hoeveelheid geproduceerde elektriciteit het minste subsidie aanvragen, worden gehonoreerd.

Windparken verder op zee moeten meer besteden aan kabels, omdat zij langere kabels nodig hebben dan windparken dicht bij de kust. Ook waterdiepte en vaarafstand zijn kostenverhogende factoren voor parken die verder uit de kust liggen. Om het speelveld voor windparken ver uit de kust en windparken dicht bij de kust enigszins gelijk te maken, wordt de subsidiebehoefte per kWh uit elke aanvraag gecorrigeerd aan de hand van de afstand tussen het transformatorstation van het windpark en het aanlandingspunt aan de kust. Deze gecorrigeerde aanvragen worden vervolgens gerangschikt. Er wordt daarmee volstaan met een afstandscorrectie gebaseerd op de meerkosten die zijn gerelateerd aan de kabellengte. Waterdiepte en vaarafstand worden niet meegenomen in de correctie, omdat het verder op zee vaak harder waait en daar dus gemiddeld genomen een hogere productie mogelijk is.

Bij een tender bestaat het risico dat de hoogst gerangschikte subsidie-aanvrager zijn windpark toch niet kan realiseren, omdat hij zijn subsidiebehoefte te laag heeft ingeschat. Om onrealistische lage subsidie-aanvragen te ontmoedigen, wordt met een subsidie-ontvanger een uitvoeringsovereenkomst gesloten. In die uitvoeringsovereenkomst wordt afgesproken dat de subsidie-ontvanger aan de Staat een bankgarantie van € 20 miljoen vertrekt die aan de Staat vervalt als het windpark de bouwfase niet bereikt.

MEMO

Hlb09005(2) – aangepaste versie

Van: Pieterman Bijmans

Aan: [Onleesbaar]

d.d.: 13.11.2009

Onderwerp: Bepaling van het maximum tenderbedrag en het subsidieplafond WOZ 2009

Ten behoeve van de aanstaande tender voor “Wind Op Zee” (WOZ) dient door de MEZ een subsidieplafond voor het verlenen van subsidies te worden vastgesteld en een maximum tenderbedrag te worden bepaald. Op grond van de bepalingen van het besluit SDE dienen beide te gebeuren na overleg met de minister van Financiën.

In dit memo worden overwegingen aangedragen die bij de vaststelling en bepaling een rol spelen en worden voorstellen gedaan op beide punten.

In de constellatie waarbij de beschikbare kasmiddelen bepalend zijn voor de mogelijkheden wordt de hoogte van het vast te stellen subsidieplafond mede beïnvloed door de hoogte van het maximum tenderbedrag. Daarom zal eerst worden ingegaan op de hoogte van dat maximum tenderbedrag en daarna – voortbouwend mede daarop – op de hoogte van het subsidieplafond.

1. Maximum tenderbedrag WOZ tender 2009

- 1.1. In het tweede lid van artikel 19 van het besluit SDE is bepaald dat er in het geval van subsidie op volgorde van rangschikking door de MEZ, na overleg met de Minister van Financiën, een maximum tenderbedrag per kWh wordt bepaald.
- 1.2. In het derde lid van hetzelfde artikel is bepaald dat: *“Het maximum tenderbedrag bedraagt maximaal de gemiddelde kosten per kWh voor het produceren van hernieuwbare elektriciteit per categorie van productie-installaties.”*
- 1.3. Met het rapport met kenmerk “ECN-BS---09-018” van 21 augustus 2009 heeft ECN de uitkomsten opgeleverd van de berekening van integrale kosten (inclusief netwerkaansluiting) per kWh van alle initiatieven voor WOZ waarvoor een WBR-vergunning is aangevraagd.
- 1.4. In totaal betreft dat 16 initiatieven. Van die 16 initiatieven hebben er 9 daadwerkelijk een vergunning ontvangen; voor de overige is besloten tot een (voornemen voor) afwijzing. Bij de berekening van de gemiddelde kosten waarvan in het besluit SDE sprake is zou gerekend kunnen worden met de uitkomsten van alle initiatieven, maar ook het rekenen met uitsluitend de uitkomsten van de initiatieven die een vergunning hebben ontvangen is te rechtvaardigen.
- 1.5. In hetzelfde rapport heeft ECN een analyse gemaakt van het aandeel in de kosten die direct het gevolg zijn van het verschil in afstand van het initiatief tot het aansluitpunt. Op basis daarvan is geadviseerd over de bedragen voor een gestaffelde afstandscorrectie van het tenderbedrag. De vraag is valide of deze kosten gezien moeten worden als kosten voor het produceren van hernieuwbare elektriciteit zoals bedoeld in het besluit SDE. Gesteld zou kunnen worden dat de productiekosten bestaan uit de uitkomsten van ECN na afstandscorrectie.

- 1.6. Tenslotte staat ook de – vrij algemene – term “gemiddelde” uit het besluit open voor meerdere interpretaties. Dit kan opgepakt worden als het ongewogen gemiddelde van de ECN-uitkomsten, maar ook als een gewogen gemiddelde. Het vermogen-gewogen gemiddelde en het productie-gewogen gemiddelde van de ECN-uitkomsten lijken daarbij voor de hand te liggen en zijn verdedigbaar.
- 1.7. Combinatie van de verschillende invalshoeken in de punten 1.4. tot en met 1.6. zijn uitgewerkt en weergegeven in de onderstaande tabel 1. Daaruit kan geconcludeerd worden met de verschillende mogelijke benadering van “de gemiddelde kosten per kWh voor het produceren van hernieuwbare elektriciteit” bij WOZ het gemiddelde maximaal € 0,181719 bedraagt (productie-gewogen gemiddelde na afstandscorrectie van alle initiatieven, verhoogd met de maximale afstandscorrectie). Conform de bepalingen van het besluit SDE is daarmee de bovengrens van de mogelijkheden tot het bepalen van het maximum tenderbedrag vastgelegd.

Tabel 1: WOZ 2009 gemiddelde kosten per kWh (bron basisgegevens: ECN beleidsstudies, augustus 2009)

Initiatief	Aansluitpunt	vergunning	Vermogen	Afstand tot aansluitpunt	vullasturen	afstandscorrectie	alle initiatieven		initiatieven met vergunning	
							vóór afstandscorr.	na afstandscorr.	vóór afstandscorr.	na afstandscorr.
Den Helder I	IJmuiden	j	468	74	3.678	0,012500	0,178000	0,165500	0,178000	0,165500
West Rijn	Hoek van Holland	j	260	44	3.647	0,005000	0,177000	0,172000	0,177000	0,172000
Breeveertien II	IJmuiden	j	350	66	3.640	0,011250	0,178000	0,166750	0,178000	0,166750
Bard Offshore NL I	Eemshaven	j	300	83	3.971	0,015000	0,176000	0,161000	0,176000	0,161000
Eolic Power Offshore NL I	Eemshaven	j	275	85	3.962	0,015000	0,179000	0,164000	0,179000	0,164000
GWSO NL I	Eemshaven	j	300	89	3.956	0,016250	0,178000	0,161750	0,178000	0,161750
Brown Ridge Oost	IJmuiden	j	282	79	3.837	0,013750	0,182000	0,168250	0,182000	0,168250
Helmveld	IJmuiden	n	490	47	3.399	0,006250	0,165000	0,158750		
Tromp-Binnen	IJmuiden	j	295	73	3.715	0,012500	0,181000	0,168500	0,181000	0,168500
Katwijk	IJmuiden	j	300	46	3.365	0,006250	0,164000	0,157750	0,164000	0,157750
Scheveningen Buiten	Noordwijk aan Zee	n	320	44	3.393	0,005000	0,169000	0,164000		
Rotterdam Noord West	Noordwijk aan Zee	n	160	44	3.393	0,005000	0,164000	0,159000		
Q4-WP	IJmuiden	n	120	29	3.386	0,001250	0,169000	0,167750		
Rijnveld Oost	Scheveningen	n	135	37	3.402	0,003750	0,169000	0,165250		
Rijnveld West	Maasvlakte	n	123	48	3.790	0,006250	0,184000	0,177750		
Callantsoog Noord	IJmuiden	n	303	55	3.688	0,007500	0,177000	0,169500		
TOTAAL			4.481							
	ongewogen						0,174375	0,165469	0,177000	0,165056
GEMIDDELDE	vermogen-gewogen						0,174402	0,164764	0,177020	0,164997
	productie-gewogen						0,174702	0,164847	0,177174	0,165005
maximale afstandscorrectie						0,016250		0,016250		0,016250
maximum tenderbedrag							0,174702	0,181719	0,177174	0,181306

1.8. Bij de bepaling van het maximum tenderbedrag (binnen de grens aangegeven in punt 1.7.) zijn er enerzijds argumenten die pleiten voor een laag maximum tenderbedrag en anderzijds argumenten die pleiten voor een hoog maximum tenderbedrag. Het is dus zaak om bij het bepalen van het maximum tenderbedrag het evenwicht tussen beide in de gaten te houden.

a. Overwegingen voor een laag maximum tenderbedrag zijn:

- bij de omrekening van een vast bedrag aan kasmiddelen naar een subsidieplafond leidt een lager maximum tenderbedrag – ceteris paribus – altijd tot een hoger subsidieplafond. Met de bedragen uit het advies van ECN is dit effect in het geval van WOZ echter marginaal.

Overigens dient bedacht te worden dat dit geldt voor het subsidieplafond zoals opgenomen in de eerste publicatie van de regeling. Het is mogelijk dat het tenderbedrag van winnende initiatieven substantieel lager is dan het maximum tenderbedrag. Deze leggen dan relatief (per MW) minder beslag op de beschikbare middelen dan waar in eerste instantie mee gerekend. In dat geval is het mogelijk om – uitgaande van een vast bedrag aan beschikbare kasmiddelen – over te gaan tot publicatie van een verhoging van het budget.

- de combinatie van een lager maximum tenderbedrag en een hoger subsidieplafond leidt tot een hoger minimaal te committeren vermogen. Door het combi-effect is dit aspect ook bij WOZ merkbaar.

b. Bij hogere maximum tenderbedragen stijgt het aantal haalbare initiatieven (initiatieven die “uit kunnen” met het maximum tenderbedrag). Dit leidt tot grotere concurrentie en daarmee tot de noodzaak scherper te calculeren. Bij een laag maximum tenderbedrag bestaat zelfs de mogelijkheid dat er geen of te weinig aanvragen worden ingediend om het gehele subsidieplafond te vullen met beschikkingen.

2. Vaststellen subsidieplafond WOZ tender 2009

2.1. Bij het vaststellen van het subsidieplafond spelen – naast het maximum tenderbedrag – de volgende variabelen een rol.

a. *De voor de WOZ-tender beschikbare kasmiddelen*

Bij de planning voor de SDE 2009 is voor de WOZ-tender 2009 gerekend met een kasbudget van M€ 2.136,6. In het Aanvullend Beleidsakkoord is een additioneel kasbedrag van M€ 2.400 beschikbaar gesteld (M€ 160 per jaar gedurende 15 jaar). Het totaal beschikbare kasbedrag komt daarmee op **M€ 4.536,6**.

b. *De subsidietermijn*

Tot nu toe is op alle fronten (ECN, intern EZ en interdepartementaal) gerekend met een subsidietermijn van **15 jaar**.

c. *De lange termijn elektriciteitsprijs en de basiselectriciteitsprijs*

Op basis van advies van ECN wordt voor de berekeningen in het kader van de aanwijzingsregelingen SDE 2009 een lange termijn elektriciteitsprijs gehanteerd van **€ 0,066 per kWh**. Op basis van het besluit SDE (artikel 20, derde lid) bedraagt de basiselectriciteitsprijs tweederde van de lange termijn elektriciteitsprijs. De voor de berekeningen te hanteren basis elektriciteitsprijs komt daarmee op **€ 0,044 per kWh**.

d. *Vollasturen*

ECN heeft in zijn advies per initiatief een inschatting van de vollasturen gemaakt. Het (ongewogen) gemiddelde voor alle initiatieven komt uit op 3.639 en voor uitsluitend de initiatieven met een vergunning op 3.752. In beide gevallen is er sprake van een spreiding

van 3.365 tot 3.971 (het initiatief met het hoogste aantal vollasturen en het initiatief met het laagste aantal vollasturen hebben beide een vergunning gekregen). Zowel naar aanleiding van reacties uit de consultatie als op basis van een nadere toelichting op de vollasturen wordt voorgesteld om het aantal vollasturen vrij te laten (tot het maximum uit de range). Daarvoor pleiten respectievelijk de volgende overwegingen:

- op die manier kunnen de initiatiefnemers van de verdere (en over het algemeen zowel duurdere als windrijkere) parken hun voordeel benutten, waarmee de mogelijkheden voor en kans op een scherpere concurrentie worden vergroot;
- ECN heeft aangegeven dat het verschil in vollasturen voor circa 1/3^e het gevolg is van het verschil in windaanbod per locatie en voor circa 2/3^e het gevolg van de turbinekeuze. Het aftoppen van de vollasturen op een aantal dat substantieel lager ligt dan het maximum uit de range zou de turbinekeuze kunnen beïnvloeden met negatieve gevolgen voor productieomvang (bij gelijkblijvend vermogen).

Het voorstel is om het maximum aantal vollasturen te stellen op **3.975 uur**.

e. Onbalansfactor

ECN heeft eerder geadviseerd (e-mail van Sander Lensink aan Martin Buys d.d. 02.02.2009) om voor WOZ een onbalansfactor van 93% te hanteren. Dat advies was gekoppeld aan een geraamde vollasturen range van 3.500 – 3.700 (gemiddeld 3.600). Zoals in het vorige punt aangegeven kent de huidige raming van het aantal vollasturen een range van 3.365 – 3.971 (gemiddelde 3.639 of 3.752). Daarom is er geen reden om af te wijken van het eerdere advies van ECN en wordt voorgesteld om een onbalansfactor van **93%** aan te houden.

f. Profielkosten

Het fenomeen “profielkosten” wordt op dit moment nog verder onderzocht, mede omdat deze (deels) interfereren het de onbalansfactor. Voorgesteld wordt om – in afwachting van de uitkomsten van dit onderzoek – voor de aanstaande WOZ-tender de profielkostenfactor (net als voor de WOL categorie SDE 2009) op **100%** te stellen.

2.2. Met de in het vorige punt genoemde variabelen en bijbehorende waarden kan het subsidieplafond voor de publicatie worden berekend, dat nu nog uitsluitend afhankelijk is van de keuze van het maximum tenderbedrag. In onderstaand overzicht is het bij verschillende waarden van het maximum tenderbedrag behorende subsidieplafond (in M€) weergegeven. Daarbij is per combinatie tevens aangegeven wat “worst case” (alle beschikkingen tegen maximum tenderbedrag en maximale vollasturen) het maximaal te beschikken vermogen is.

maximum tenderbedrag (€)	subsidieplafond publicatie	MW tegen maximum tenderbedrag
0,175000	5.353	670
0,176000	5.346	664
0,177000	5.339	658
0,178000	5.332	652
0,179000	5.325	647
0,180000	5.319	641
0,181000	5.312	636
0,181719	5.308	632

Uit dit overzicht blijkt – zoals al aangegeven in punt 1.8 – dat de stijging van het subsidieplafond als gevolg van een lager maximum tenderbedrag marginaal is en dat de invloed op het maximaal te beschikken vermogen (relatief) veel groter is.

- 2.3. Zoals – eveneens in punt 1.8 – aangegeven is de keuze van het maximum tenderbedrag behalve op het subsidieplafond ook van invloed op het aantal initiatieven dat (naar verwachting) haalbaar is, omdat ze “uit kunnen” met de op grond daarvan te verwerven subsidiestroom. In het volgende overzicht is aangegeven hoeveel initiatieven met vergunning (en bijbehorend totaal vermogen) er haalbaar zijn met maximum tenderbedragen. Daarbij is in eerste instantie getoetst met de door ECN berekende bedragen per initiatief. Tevens is aangegeven hoe een en ander wijzigt bij geringe afwijkingen van de door ECN berekende bedragen (-/ - 5% tot + 3%).

Uit het overzicht kan geconcludeerd worden dat er met een maximum tenderbedrag van € 0,181 over het algemeen sprake is van adequate concurrentie. Al bij iets lagere tenderbedragen neemt het aantal haalbare initiatieven snel af; dusdanig snel dat het totaal vermogen van het aantal haalbare initiatieven onder het met het subsidiebudget te realiseren vermogen dreigt te zakken.

maximum tenderbedrag	haalbare initiatieven met vergunning bij individueel tenderbedrag is gelijk aan																			
	ECN		ECN + 3%		ECN + 2%		ECN + 1%		ECN - 1%		ECN - 2%		ECN - 3%		ECN - 4%		ECN - 5%			
	Q	MW	Q	MW	Q	MW	Q	MW	Q	MW	Q	MW	Q	MW	Q	MW	Q	MW		
0,160000	0	0																		
0,161000	0	0																		
0,162000	0	0									1	300	1	300	1	300	1	300	1	300
0,163000	0	0									1	300	1	300	1	300	1	300	1	300
0,164000	1	300									1	300	1	300	1	300	1	300	1	300
0,165000	1	300									1	300	1	300	1	300	1	300	1	300
0,166000	1	300									1	300	1	300	1	300	1	300	1	300
0,167000	1	300									1	300	1	300	1	300	1	300	1	300
0,168000	1	300									1	300	1	300	1	300	1	300	1	300
0,169000	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	2	600	3	600
0,170000	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	3	860	6	1.978
0,171000	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	2	600	6	1.978	7	2.253	8	2.548
0,172000	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	3	860	7	2.253	8	2.548	9	2.830
0,173000	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	2	600	6	1.978	7	2.253	9	2.830	9	2.830
0,174000	1	300	1	300	1	300	1	300	1	300	3	860	7	2.253	8	2.548	9	2.830	9	2.830
0,175000	1	300	1	300	1	300	1	300	2	600	6	1.978	7	2.253	9	2.830	9	2.830	9	2.830
0,176000	2	600	1	300	1	300	1	300	3	860	7	2.253	8	2.548	9	2.830	9	2.830	9	2.830
0,177000	3	860	1	300	1	300	1	300	6	1.978	7	2.253	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830
0,178000	6	1.978	1	300	1	300	2	600	7	2.253	8	2.548	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830
0,179000	7	2.253	1	300	1	300	3	860	7	2.253	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830
0,180000	7	2.253	1	300	2	600	6	1.978	8	2.548	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830
0,181000	8	2.548	1	300	3	860	7	2.253	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830
0,181719	8	2.548	2	600	6	1.978	7	2.253	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830	9	2.830

3. De (presentatie van de) variabelen in de aanwijzingsregeling e.a.

In het besluit SDE is bepaald dat er voor hernieuwbare elektriciteit uit wind sprake is van een factor van 1,25 (windfactor). In het geval van tendering is dit bepaald in de artikel 20, derde lid (basiselektriciteitsprijs) en artikel 22, derde lid (tender-/subsidiebedrag). De wijze waarop deze factor (maar ook de profielkosten en de onbalanskosten) in de aanwijzingsregeling gestalte dient te krijgen lijkt op z'n minst voor meerdere uitleg vatbaar voor wat betreft de doorwerking daarvan in de aanwijzingsregeling. Het is belangrijk dat dit goed geregeld en toegelicht wordt om te voorkomen enerzijds dat er als gevolg van misverstanden onjuiste tenderbedragen worden opgegeven door initiatiefnemers en anderzijds dat er discussies kunnen gaan ontstaan over de verkregen subsidierechten.

Tot nog toe zijn in dit memo de cijfers voor WOZ gehanteerd zonder de invloed van de windfactor. Voor het antwoord op de vraag of en hoe deze windfactor toegepast moet worden op de in de aanwijzingsregeling op te nemen variabelen is het advies van WJZ over de (on-)mogelijkheden op dit punt gevraagd en gevolgd. Op basis van dat advies worden de variabelen waarop de windfactor op enig moment dient te worden toegepast als volgt in de aanwijzingsregeling opgenomen.

- het maximum tenderbedrag wordt bepaald op:

€ 0,181000 ;

- de afstandscorrectie wordt bepaald op:

**stappen van € 0,00125 per 5 km boven 25 km kabellengte,
tot een maximum van € 0,01625 boven de 85 km ;**

- de basiselektriciteitsprijs wordt vastgesteld op:

$€ 0,066000 * 2/3 * 1,25 * 0,93 * 1 =$ **€ 0,051150** ;

- het maximum aantal subsidiabele vollasturen wordt bepaald op:

$3.975 / 1,25 =$ **3.180 vollasturen per jaar** .

De presentatie van basiselektriciteitsprijs en het maximum aantal vollasturen is daarmee identiek aan die bij het onderdeel wind op land in de aanwijzingsregelingen tot nu toe.

Dat geldt niet voor het maximum tenderbedrag en de afstandscorrectie. Beide staan in relatie tot het tenderbedrag dat bij de aanvraag door de producent wordt opgegeven. De rol van dit tenderbedrag is dubbel; enerzijds speelt het een rol bij de ranking van de aanvragen en anderzijds speelt het een rol bij de bepaling van de maximaal mogelijke subsidie zoals opgenomen in de beschikking en de bepaling van de jaarlijkse subsidie bepaling. De afstandscorrectie is uitsluitend betrokken bij de eerste rol. het maximum tenderbedrag is betrokken bij beide rollen.

Met het oog op de eerste rol verdient een presentatie van het maximum tenderbedrag (en daarmee de afstandscorrectie) vóór toepassing van de windfactor de voorkeur. Voor de bepaling van de maximale subsidie en jaarlijkse subsidie in toepassing van de windfactor noodzakelijk. Daarom worden beide variabelen in de aanwijzingsregeling gepresenteerd zonder de windfactor en wordt de toepassing van de windfactor op het tenderbedrag bij de tweede rol in de toelichting bij de aanwijzingsregeling expliciet vermeld.

Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 20101 2500 EC Den Haag

de Staatscourant

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Bezuidenhoutseweg 78a
Postbus 20101
2500 EC Den Haag
T 070 379 8911 (algemeen)
www.ez.nl

Behandeld door
mevr. mr. M.A. Goudriaan

T 070 379 6153
F 070 379 6002

Ons kenmerk
WJZ / 9203919

Datum

Betreft **Regeling van de Minister van Economische Zaken
van , nr. WJZ / 9203919, tot aanwijzing
van productie-installaties voor het opwekken van hernieuwbare
elektriciteit met behulp van windenergie op zee als een
subsidiabele categorie in het kader van de stimulering van
duurzame energieproductie (Regeling windenergie op zee 2009)**

De Minister van Economische Zaken,
Handelende na overleg met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordering en Milieubeheer, de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
en de Minister van Financiën,
Gelet op de artikelen 7, 8, 18, 19, tweede lid, 20, eerste lid, 22, zesde lid, 23,
derde lid, 56, eerste lid, 57, eerste lid, 60, tweede lid en zesde lid, 61, eerste en
derde lid, en 63, tweede lid, van het Besluit stimulering duurzame
energieproductie;

Besluit:

§ 1. Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. Minister: de Minister van Economische Zaken;
- b. besluit: het Besluit stimulering duurzame energieproductie;
- c. Wbr-vergunning: de vergunning op grond van artikel 2 van de Wet beheer
rijkswaterstaatswerken voor de bouw en exploitatie van een productie-installatie
voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie op
zee.

§ 2. Windenergie op zee

Artikel 2

1. De Minister verstrekt op aanvraag subsidie aan producenten van hernieuwbare
elektriciteit geproduceerd door een productie-installatie voor de productie van
hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie op zee.
2. Aanvragen om subsidie als bedoeld in het eerste lid worden ontvangen in de
periode van 4 januari 2010 tot 1 maart 2010, 17:00 uur.

3. Een aanvraag om subsidie wordt ingediend met gebruikmaking van het origineel van een ondertekend formulier, dat is opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 1.

Artikel 3

1. Het subsidieplafond voor het verlenen van subsidie die is aangevraagd in de periode, bedoeld in artikel 2, tweede lid, bedraagt € 5.312.000.000,00.
2. De Minister verdeelt het bedrag, genoemd in het eerste lid, op volgorde van rangschikking van de aanvragen.
3. De criteria voor rangschikking, bedoeld in artikel 60, eerste lid, onderdelen c tot en met e, van het besluit zijn niet van toepassing.

Artikel 4

Het maximum tenderbedrag, bedoeld in artikel 19, tweede lid, van het besluit, voor subsidie als bedoeld in artikel 2, eerste lid, bedraagt € 0,181000 per kWh.

Artikel 5

Voor de toepassing van artikel 60, zesde lid, van het besluit, wordt het door de producent opgegeven tenderbedrag ten behoeve van de rangschikking gecorrigeerd met het in de tabel opgenomen bedrag:

Tabel: Correctie op tenderbedrag, afhankelijk van de hemelsbrede afstand tussen het transformatorstation en het aanlandingspunt:

Hemelsbrede afstand tussen het transformatorstation* en het aanlandingspunt**, afgerond op 100m nauwkeurig (ingeval van meerdere transformatorstations of meerdere aanlandingspunten, wordt de afstand tussen het transformatorstation en het aanlandingspunt die het dichtst bij elkaar liggen, gebruikt voor de toepassing van de afstandscorrectie)	Correctie op het tenderbedrag [€/kWh]
Kleiner of gelijk aan 25 km	€ 0,00000
Groter dan 25 km, en kleiner dan of gelijk aan 30 km	€ 0,00125
Groter dan 30 km, en kleiner dan of gelijk aan 35 km	€ 0,00250
Groter dan 35 km, en kleiner dan of gelijk aan 40 km	€ 0,00375
Groter dan 40 km, en kleiner dan of gelijk aan 45 km	€ 0,00500
Groter dan 45 km, en kleiner dan of gelijk aan 50 km	€ 0,00625
Groter dan 50 km, en kleiner dan of gelijk aan 55 km	€ 0,00750
Groter dan 55 km, en kleiner dan of gelijk aan 60 km	€ 0,00875
Groter dan 60 km, en kleiner dan of gelijk aan 65 km	€ 0,01000
Groter dan 65 km, en kleiner dan of gelijk aan 70 km	€ 0,01125
Groter dan 70 km, en kleiner dan of gelijk aan 75 km	€ 0,01250
Groter dan 75 km, en kleiner dan of gelijk aan 80 km	€ 0,01375
Groter dan 80 km en kleiner dan of gelijk aan 85 km	€ 0,01500
Groter dan 85 km	€ 0,01625

* De coördinaten van het transformatorstation, bedoeld in de Wbr-vergunning van de subsidieaanvrager.

** De coördinaten van het aanlandingspunt, bedoeld in de Wbr-vergunning van de subsidieaanvrager.

Artikel 6

De beschikking tot verlenen van een subsidie voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie op zee wordt verleend onder de opschortende voorwaarde dat binnen acht weken na afgifte van deze beschikking een uitvoeringsovereenkomst overeenkomstig de overeenkomst opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 2 tot stand is gekomen tussen de Staat en de subsidie-aanvrager.

Artikel 7

De subsidie wordt voor een periode van 15 jaar verstrekt.

Artikel 8

De subsidie-ontvanger neemt de productie-installatie voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie op zee binnen 5 jaar na de datum van inwerkingtreding van de beschikking tot subsidieverlening in gebruik.

Artikel 9

Het maximaal aantal vollasturen voor productie-installaties voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie op zee bedraagt 3180 uren per jaar.

Artikel 10

De basiselektriciteitsprijs, bedoeld in artikel 20, eerste lid, van het besluit bedraagt € 0,051150 per kWh.

Artikel 11

De subsidie-ontvanger verstrekt tenminste eenmaal per jaar, op het tijdstip genoemd in de beschikking tot subsidieverlening, zowel per windmolen als per productie-installatie voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie op zee, de volgende gegevens aan de Minister:

- a. de elektriciteitsproductie die per maand werd behaald bij het windaanbod in de betreffende maand;
- b. de beschikbaarheid per maand van elke afzonderlijke windmolen en van de productie-installatie voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie op zee;
- c. de redenen voor en de duur van uitval;
- d. het productieverlies dat gepaard ging met de uitval;
- e. de effecten van de uitval van windmolens op de bedrijfsvoering en op het onderhoud van die windmolens.

Artikel 12

De correcties op het tenderbedrag voor de subsidie, bedoeld in artikel 2, eerste lid, worden voor 2010 als volgt vastgesteld:

- a. € 0,055 per kWh voor wat betreft de elektriciteitsprijs, bedoeld in artikel 22, eerste lid, onderdeel a, van het besluit;
- b. € 0 voor wat betreft de correcties, bedoeld in artikel 22, eerste lid, onderdeel b, van het besluit.

§ 3. Slotbepalingen

Artikel 13

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 14

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling windenergie op zee 2009.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's- Gravenhage,

De Minister van Economische Zaken,

TOELICHTING

I. Algemeen

1. Doel en aanleiding

Met het Besluit stimulering duurzame energieproductie (hierna: Besluit SDE) is een voorziening gecreëerd voor stimulering van de productie van hernieuwbare energie. In de Regeling windenergie op zee 2009 wordt nu de mogelijkheid tot stimulering van de productie van hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie op zee ingevuld voor. Naast deze regeling is tevens de Algemene uitvoeringsregeling stimulering duurzame energieproductie (hierna: Algemene uitvoeringsregeling) van belang. Deze regeling bevat nadere verplichtingen voor de SDE-subsidieontvanger. In deze regeling is onder andere opgenomen dat men totdat de productie-installatie in gebruik is genomen ieder half jaar dient te rapporteren over de voortgang van de bouw van de productie-installatie. De reden dat de categorie windenergie op zee niet wordt meegenomen in de Regeling aanwijzing categorieën duurzame energieproductie 2010, maar in een aparte regeling is opgenomen, is de volgende. Conform de planning van het proces tot de vergunningverlening van projecten windenergie op zee is eerst half december 2009 duidelijk welke projecten een zogeheten Wbr- vergunning hebben (een vergunning op grond van artikel 2 van de Wet beheer Rijkswaterstaatswerken). Vanuit het oogpunt van de kabinetsdoelstellingen met betrekking tot duurzame energie is het wenselijk om zo snel mogelijk na deze vergunningverlening te komen tot het verlenen van de SDE-subsidie. De koppeling met de planning rondom andere SDE-categorieën wordt daarom losgelaten.

2.1 Subsidieaanvragen

Aanvragen om subsidie moeten worden ingediend met gebruikmaking van een aanvraagformulier voor windenergie op zee, dat als bijlage bij deze regeling is gevoegd. In het formulier is rekening gehouden met het bijzondere karakter van de categorie windenergie op zee binnen de SDE. Ten eerste heeft de aanvrager de mogelijkheid om het tenderbedrag in zes cijfers achter de komma op te geven. Dit geeft de aanvrager de mogelijkheid om dit bedrag- het enige selectiecriteria in de SDE-categorie windenergie op zee- nauwkeurig te bepalen. Hierdoor kan de volgorde van rangschikking nauwkeurig worden bepaald. Ten tweede wordt in het aanvraagformulier informatie gevraagd die gebruikt kan worden bij het toepassen van de afstandcorrectie die wordt toegepast in het kader van de rangschikking. Tot slot wordt van de subsidieaanvrager een onderbouwing van de investerings- en exploitatiekosten gevraagd.

2.2 Vaststelling van het verdelingsmechanisme

Op grond van het Besluit SDE dient bij ministeriële regeling de verdelingswijze per categorie productie-installaties te worden vastgesteld. In deze regeling wordt voor

productie-installaties voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie op zee gekozen voor verdeling op volgorde van rangschikking van de aanvragen (tender). Hierbij wordt uitsluitend gerangschikt op het (laagste) tenderbedrag per kWh, zoals dat luidt na toepassing van de afstandscorrectie.

Aan de keuze voor een tender liggen de volgende overwegingen ten grondslag:

- de productie-installaties waarvoor aanvragen worden ingediend verschillen zeer voor wat betreft omvang en locatie op zee. Om die reden is het voor de Minister niet mogelijk om één subsidiebedrag vast te stellen dat recht doet aan de behoeften van alle aanvragers: het ene windpark zou te veel krijgen, het andere niet genoeg;

- de kosten van een windpark op zee variëren sterk naar gelang de verschillende keuzes die een producent maakt omtrent turbine-techniek, funderingstechniek en de operationele aanpak;

- er is sprake van informatie- asymmetrie tussen de Minister en het bedrijfsleven, waardoor het voor de Minister lastig is om de juiste prijs te bepalen. Een tender stelt subsidieaanvragers in staat precies aan te geven, welke kosten zij per kWh denken te maken. Op basis van die kosten wordt vervolgens de subsidie bepaald. Een tendersystematiek stimuleert aanvragers bovendien om in hun subsidieaanvraag een zo laag mogelijk tenderbedrag op te nemen. Hierdoor bepalen marktpartijen onderling de juiste hoogte van de subsidie;

- bij een keuze voor verdeling op volgorde van binnenkomst, wordt verwacht dat alle projectontwikkelaars op de eerste dag van openstelling van de aanvraagperiode hun subsidieaanvraag zullen indienen. In dat geval bestaat er een grote kans dat er geloot moet worden om de volgorde van ontvangst te bepalen, aangezien het budget waarschijnlijk ontoereikend is om alle aanvragen te honoreren. Bij toepassing van verdeling op volgorde van binnenkomst zou dit er de facto toe leiden dat een SDE-subsidie aan een willekeurig project wordt verleend, zonder dat er mogelijkheden bestaan tot selectie.

Voorwaarde voor een goed verlopende tender is wel dat er sprake is van een voldoende grote en competitieve markt. Voor de categorie windenergie op zee wordt aan deze voorwaarde voldaan, aangezien er op 1 maart 2009 bij Rijkswaterstaat Directie Noordzee 17 Wbr- vergunningaanvragen voor windparken op zee waren ingediend. Verwacht mag worden dat voor het eind van 2009 negen Wbr-vergunningen of meer door Rijkswaterstaat Directie Noordzee zijn verstrekt.

2.3 Meerdere aanvragen per locatie

Voor zover de Wbr- vergunning dat toelaat kunnen subsidieaanvragen worden ingediend voor verschillende 'varianten' van een windpark. Zo is het denkbaar dat een aanvraag wordt ingediend voor 80% van het vermogen, dat volgens de Wbr-vergunning is toegestaan. Een voordeel hiervan kan zijn, dat bij een eventueel te

gering resterend budget voor realisatie van de '100%-aanvraag' de '80%-aanvraag' wel gerealiseerd kan worden, aangezien deze aanvraag nog wel past binnen het resterende budget. Wel geldt dat elke aanvraag volledig zal moeten voldoen aan de daaraan te stellen eisen overeenkomstig deze regeling. Als een aanvraag voor één van de varianten van een bepaald windpark gehonoreerd wordt, komen de andere varianten van dat windpark niet meer voor subsidie in aanmerking. Er wordt op basis van de anti-cumulatieregels van artikel 3 van het Besluit SDE per project immers maar één keer subsidie verleend.

2.4 Rangschikking

De rangschikking in deze tender vindt, zoals gezegd, plaats op basis van de hoogte van het tenderbedrag. In artikel 4 is het maximum tenderbedrag genoemd. Aanvragen met een tenderbedrag hoger dan dit maximum tenderbedrag zullen op grond van artikel 59, onderdeel a, van het Besluit SDE worden afgewezen. Deze aanvragen komen dus niet in aanmerking voor subsidie. In het kader van de rangschikking wordt het in de aanvraag genoemde tenderbedrag gecorrigeerd aan de hand van de tabel in artikel 5. Dit artikel regelt de afstandscorrectie die is gebaseerd op de afstand tussen het transformatorstation bij de productie-installatie en het aanlandingspunt. De aldus gecorrigeerde tenderbedragen worden vervolgens van laag naar hoog gerangschikt en op basis van deze rangschikking wordt bepaald welke subsidieaanvragers in aanmerking komen voor subsidie.

Alle positieve subsidiebeschikkingen op basis van deze tender worden op één moment openbaar gemaakt. Pas op dat moment is er sprake van een (definitieve) rangschikking. Tijdens de beoordelingsperiode kan in het eventuele contact met een subsidie-aanvrager geen indicatie worden gegeven van de rangschikking, omdat deze rangschikking dan nog niet is vastgesteld.

2.5 Subsidieplafond en maximaal bedrag aan te ontvangen SDE-subsidie

In artikel 3 is het subsidieplafond voor deze tender opgenomen. Subsidieaanvragers krijgen op volgorde van rangschikking SDE-subsidie toegekend tot het subsidieplafond is bereikt. In het geval twee subsidieaanvragen exact gelijk eindigen in de rangschikking en er geen budgettaire ruimte bestaat om beide aanvragen te honoreren, dan zal een loting de volgorde in de rangschikking bepalen. Door de mogelijkheid het tenderbedrag te verfijnen tot zes cijfers achter de komma, wordt beoogd de situatie van loting te voorkomen.

De hoeveelheid SDE-subsidie waar een aanvrager maximaal recht op heeft, wordt berekend aan de hand van de rekenregel die is beschreven in artikel 24 van het Besluit SDE.

De rekenregel luidt als volgt: $M_s = (T_b - B_e) * P * V_{lu} * \text{jaar}$

Hierbij geldt dat:

M_s = maximum subsidiebedrag

Tb = Tenderbedrag
Be = basiselektriciteitsprijs
P = opgesteld vermogen
Vlu = maximum aantal subsidiabele vollasturen in een jaar
jaar = aantal jaar waarvoor SDE-subsidie kan worden ontvangen

Om Ms te kunnen berekenen moeten vijf variabelen bekend zijn, waarbij de volgende variabelen in deze regeling worden vastgesteld:

- de basiselektriciteitsprijs (Be);
- het maximum aantal vollasturen per jaar (Vlu);
- het aantal jaar waarvoor SDE-subsidie kan worden ontvangen.

De overige variabelen (tenderbedrag en opgesteld nominaal vermogen) worden door de aanvrager zelf opgegeven bij het indienen van zijn aanvraag voor SDE-subsidie. Daarbij wordt het door de aanvrager opgegeven tenderbedrag in de beschikking vermenigvuldigd met de windfactor (1,25 conform artikel 20, derde lid, Besluit SDE).

2.6 Vollasturen, windfactor en onbalansfactor

Windenergie heeft als kenmerk dat de opbrengst in extreme situaties in enig kalenderjaar tot wel 20% kan afwijken van het gemiddelde waarmee gerekend is. Voor de *opbrengst aan elektriciteitsinkomsten* over de totale looptijd van de beschikking hoeft dit niet uit te maken, aangezien een slecht jaar gecompenseerd zal kunnen worden door een goed jaar. Voor de *subsidie* ligt dit, door de in de SDE gehanteerde systematiek, echter anders. In het Besluit SDE is daarom de zogenaamde 'windfactor' opgenomen, die bij het bepalen van het te verstrekken subsidiebedrag wordt toegepast. Deze windfactor bedraagt 1,25, waardoor rekening wordt gehouden met een mogelijke afwijking van 20% in het windaanbod in enig jaar. Door het tenderbedrag en de (basis)elektriciteitsprijs te corrigeren met de factor 1,25 kan na realisatie van 80% van het maximaal aantal vollasturen de volledige subsidie van dat jaar al worden uitbetaald.

In de regeling is het *maximaal* aantal vollasturen vastgesteld waarover per jaar SDE-subsidie kan worden uitgekeerd. Dit maximum bedraagt 80% van het zonder toepassing van de windfactor gehanteerde maximum, te weten 3180 (0,8*3975).

Voor deze Regeling windenergie op zee 2009 is bij vaststelling van de basiselektriciteitsprijs gerekend met 7% onbalanskosten. De daaruit afgeleide 'onbalansfactor' is daarmee voor windenergie op zee op 0,93 is vastgesteld. Deze factor heeft te maken met de mate, waarin de vooraf aan de beheerder van het hoogspanningsnet opgegeven productie in kWh door een plotselinge wijziging van het windaanbod kan afwijken.

In deze regeling is bij vaststelling van de basiselektriciteitsprijs gerekend zonder profielkosten (deze factor staat derhalve op 1).

Bij de jaarlijkse correctie van de subsidie wordt in de correctie van de elektriciteitsprijs gerekend met door ECN nader te adviseren profielkosten en onbalanskosten (de ene factor kan invloed hebben op de andere).

2.7 Uitvoeringsovereenkomst

De beschikking tot verlening van een SDE-subsidie vindt plaats onder de opschortende voorwaarde dat binnen 8 weken na het afgeven van de beschikking een uitvoeringsovereenkomst is getekend. De model- uitvoeringsovereenkomst is

opgenomen in bijlage 2 bij deze regeling. Belangrijkste doel van de uitvoeringsovereenkomst is het stellen van een financiële zekerheid, die vervalt zodra de eerste bouwactiviteiten aanvangen. Deze financiële zekerheidsstelling is ervoor bedoeld om onrealistisch lage subsidieaanvragen te voorkomen. Zonder een dergelijke financiële zekerheidsstelling bestaat bij deze tender het risico dat onrealistisch lage subsidieaanvragen worden ingediend. Een subsidieaanvraag met een te laag gevraagd tenderbedrag kan verschillende redenen hebben. Ten eerste kan een aanvrager grote risico's nemen om op die manier bovenaan te eindigen in de rangschikking. Er is in dat geval een gerede kans dat de financiering niet rond gemaakt kan worden of dat er onvoldoende buffer is om enige tegenslag te kunnen weerstaan. Er kan ook een te laag bedrag gevraagd worden in een poging ervoor te zorgen dat een concurrent geen SDE-subsidie verstrekt krijgt. Wanneer blijkt dat het windpark niet tegen dat te lage bedrag gerealiseerd kan worden, zal de subsidiebeschikking ingetrokken moeten worden. Indien er geen sprake zou zijn van een financiële zekerheidsstelling, zoals opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst, zijn er geen consequenties verbonden het niet-realiseren van het windpark, terwijl de onrealistische aanvraag wel een beslag legt op middelen die anders aan een meer realistische projectontwikkelaar zouden kunnen zijn verstrekt. Het doel van de financiële zekerheidsstelling is om het voor niet-serieuze aanvragers onaantrekkelijk te maken om een subsidieaanvraag in te dienen, omdat er een prijskaartje hangt aan het niet- realiseren van het windpark waarvoor SDE-subsidie wordt verleend. Ook wordt met de financiële zekerheidsstelling voorkomen dat er te laag wordt aangevraagd in de hoop met een te krap tenderbedrag hoog genoeg in de rangschikking te eindigen, waarbij het project bij de eerste tegenslag reeds niet meer gerealiseerd kan worden.

2.8 Correctiebedrag ten behoeve van bevoorschotting

In deze regeling wordt tevens het correctiebedrag ten behoeve van de bevoorschotting voor 2010 vastgesteld. Deze regeling geeft daarmee invulling aan de artikelen 22, zesde lid van het Besluit SDE. Dit zijn de correcties waarmee het tenderbedrag zou worden gecorrigeerd, indien er in 2010 productie zou plaatsvinden en voorschotten zouden worden uitgekeerd. Gezien de bouwtijd van de windparken is het echter onwaarschijnlijk dat er in 2010 bevoorschotting plaats zal vinden.

De jaarlijks vast te stellen correctiebedragen zijn van belang voor de berekening van de jaarlijkse subsidietarieven voor de verschillende categorieën productie-installaties. Voor een toelichting op de berekeningssystematiek van de subsidiehoogte en het gebruik van correctiebedragen hierbij wordt verwezen naar paragraaf 2.5 van de toelichting op het Besluit SDE. De definitieve correctiebedragen worden na afloop van ieder kalenderjaar vastgesteld.

In het artikel 22, eerste lid, van het Besluit SDE staan een drietal factoren waarmee het tenderbedrag kan worden gecorrigeerd. Voor de bevoorschotting van windenergie op zee wordt in 2010 uitsluitend gecorrigeerd voor de verwachte jaargemiddelde marktwaarde van hernieuwbare elektriciteit opgewekt met een productie-installatie voor windenergie op zee.

Het correctiebedrag voor de bevoorschotting representeert de gemiddeld in het volgende jaar verwachte waarde van hernieuwbare elektriciteit. Dit bedrag wordt vastgesteld op basis van het prijsniveau van de meest relevante prijsindex van elektriciteit. Bij wind op zee worden tevens de onbalans- en profielkosten verwerkt in het correctiebedrag. Daarnaast wordt bij de vaststelling van het correctiebedrag voor wind op zee ook nog rekening gehouden met een vermenigvuldigingsfactor van 1,25 in verband met het uitkeren van de subsidie over 80% van het maximaal aantal vollasturen is opgenomen.

De correctiebedragen voor de marktwaarde van de garanties van oorsprong en eventuele andere, uit overheidshandelen voortvloeiende, verschillen tussen de gemiddelde kostprijs van hernieuwbare energie en de relevante gemiddelde marktprijs van elektriciteit, wordt voor 2010 vastgesteld op € 0,00. Het eerdergenoemde definitieve correctiebedrag wordt uiterlijk op 1 april na afloop van het betreffende subsidiejaar volgens dezelfde systematiek vastgesteld conform artikel 22 van het Besluit SDE.

Het correctiebedrag ten behoeve van de bevoorschotting voor de categorie productie-installaties wind op zee is bepaald door de volgende formule:

Correctiebedrag_{wind} = marktindex (1) * profiel (2) * onbalans (3) * 1,25 (4)

Ad 1. De gemiddelde waarde van de meest relevante prijsindex/indices voor het verhandelen van elektriciteit opgewekt met behulp van windenergie over de periode oktober – december _{t-2} en de periode januari – september _{t-1} van het jaar (t) waarop het correctiebedrag ten behoeve van de bevoorschotting betrekking heeft. Bij de keuze voor een index wordt in ieder geval rekening gehouden met:

- a. transparante karakter van de index;
- b. aantal partijen die de hoogte van de index bepalen;
- c. liquiditeit van de index.

Ad 2. De profielkosten/opbrengsten van windenergie in het voorgaande jaar. Voor het berekenen van profielkosten/opbrengsten wordt gebruik gemaakt van een windprofiel dat een representatief beeld geeft van het moment van levering van windenergie in Nederland. Dit windprofiel wordt gebruikt om de periodieke waarden van de gebruikte index zoals bedoeld onder 1) te koppelen aan de levermomenten van windturbines.

Ad 3. De onbalanskosten van windenergie. Deze kosten worden verdisconteerd door de marktindex hiermee te verminderen.

Ad 4. Een vaste factor waarmee de gevolgen van een jaarlijks fluctuerend windaanbod verdisconteerd kan worden ten aanzien van het jaarlijks te ontvangen subsidiebedrag (zie onder 2.6). Deze factor bedraagt $1/0,8=1,25$. Deze factor ligt vast voor de looptijd van een beschikking.

3. Europese aspecten

Op deze ministeriële regeling is het Europese milieusteunkader, zoals vastgelegd in de "Communautaire richtsnoeren inzake staatssteun voor milieubescherming" (Pb. C 82 van 1.4.2008) van toepassing. Belangrijke consequentie hiervan is onder meer dat wanneer de steun wordt verleend aan inrichtingen voor de productie van duurzame elektriciteit op locaties waar de uiteindelijke capaciteit om uit hernieuwbare energiebronnen elektriciteit op te wekken meer dan 125 MW bedraagt, de steun aan de Europese Commissie moeten worden voorgelegd (zie paragraaf 5.1. van genoemd communautaire richtsnoer). Dit moet gebeuren om de Commissie in staat te stellen de toekenning van omvangrijke steun in het kader van goedgekeurde regelingen en de verenigbaarheid van deze steun met de gemeenschappelijke markt nader te beoordelen.

Dat betekent dat nadat een beschikking tot SDE-subsidieverlening is afgegeven, er een meldings- en beoordelingsprocedure gestart wordt, waarmee de Europese Commissie van informatie wordt voorzien om de nadere beoordeling mogelijk te maken. Naar verwachting zal de meldings- en beoordelingsprocedure bij de Europese Commissie ongeveer 5 à 6 maanden in beslag nemen. In de beschikking tot SDE-subsidieverlening zal worden bepaald dat de beschikking pas in werking zal treden als deze beoordeling is afgerond en geresulteerd heeft in een verklaring van 'geen bezwaar' van de Commissie. De termijn van 5 jaar waarbinnen de productie-installatie in gebruik moet zijn genomen zal hierdoor aanvangen als de verklaring van 'geen bezwaar' door de Commissie is afgegeven.

Naast de meldings- en beoordelingsprocedure bij de Europese Commissie blijft artikel 4 van het Besluit SDE onverminderd van toepassing. Dit houdt in dat door middel van een cumulatietoets wordt vastgesteld of en in welke mate door de cumulatie van financiële steun een producent meer financiële steun zal ontvangen dan het milieusteunkader toestaat. Indien het laatste het geval is, dan is er sprake van overstimulering. De cumulatietoets wordt na het besluit tot subsidieverlening uitgevoerd. Indien er sprake is van overstimulering zal de Minister de subsidiebeschikking daarop aanpassen. In dit verband geldt verder dat de producent iedere wijziging meldt van de investerings- en exploitatiesteun die hij ontvangt, met uitzondering van de SDE-subsidie. Op grond van de gewijzigde gegevens wordt opnieuw een cumulatietoets uitgevoerd.

4. Administratieve lasten

Voor het bepalen van de administratieve lasten voor de producenten van windenergie op zee zijn zowel het Besluit SDE als de Algemene uitvoeringsregeling

als de Regeling windenergie op zee 2009 van belang. Op 17 maart 2009 is het Besluit SDE gewijzigd. Een deel van deze wijzigingen is aangebracht met het oog op de subsidiëring van windparken op zee. Zo zijn in het besluit opgenomen de mogelijkheid tot het aangaan van een uitvoeringsovereenkomst alsmede een bepaling omtrent het aanleveren van monitoringsgegevens over bouw, productie, uitval en onderhoud van de windparken.

Ook de Algemene uitvoeringsregeling is gewijzigd (Stcrt. 2009, 60). Bij deze laatstgenoemde wijziging is een uitgebreide toelichting gegeven op de berekening van de administratieve lasten die voortvloeien uit de SDE. Deze administratieve lasten zijn gemiddeld over alle aanvragen in de verschillende categorieën die voor de SDE in aanmerking kunnen komen. Voor de bepaling van de administratieve lasten van de onderhavige regeling is, voor zover mogelijk en van toepassing, gebruik gemaakt van de berekening van de administratieve lasten voor een gemiddelde aanvraag, zoals weergegeven in de toelichting bij de wijziging van de Algemene uitvoeringsregeling SDE.

Kenmerkend voor de subsidieverlening op grond van de SDE is dat er voor een lange periode subsidie wordt verleend. In het geval van windenergie op zee kan de periode vanaf de subsidie-aanvraag tot het vaststellen van de subsidie een periode van 20 jaar bedragen (5 jaar tot realisatie van het park en 15 jaar subsidiabele periode): de producent doet eenmaal één subsidieaanvraag en ontvangt nadat het project is gerealiseerd voor 15 jaar SDE-subsidie. De jaren na de realisatie van de productie-installatie wordt iedere maand, op basis van een jaarlijkse aanvraag, automatisch een voorschot uitgekeerd. Jaarlijks vindt er een verrekening van deze voorschotbedragen plaats en jaarlijks wordt er een nieuw, maandelijks voorschotbedrag bepaald. Voor dit nieuwe voorschotbedrag dient de aanvrager (voor het betreffende jaar) een subsidievoorschot aan te vragen onder opgave van de productieraming voor het betreffende kalenderjaar. Daarnaast moeten jaarlijks monitorgegevens worden verstrekt.

Om voor SDE-subsidie in aanmerking te komen, moeten de aanvragers over een Wbr-vergunning voor hun project beschikken. Rijkswaterstaat Directie Noordzee zal ten behoeve van deze tenderronde voor eind 2009 naar verwachting negen vergunningen of meer afgeven. Per project (en per Wbr-vergunning) mogen producenten verschillende subsidieaanvragen indienen, waarbij de omvang van de productie-installatie waarvoor zij subsidie aanvragen, verschilt. Met het indienen van verschillende varianten per Wbr-vergunning kunnen partijen hun kansen optimaliseren om een eventueel restbudget te kunnen benutten. De varianten kunnen verschillen in opgesteld vermogen, maar moeten wel steeds passen binnen het kader van de Wbr-vergunning. Naar verwachting zullen de aanvragende partijen voor ieder project gemiddeld drie verschillende aanvragen indienen. Dat maakt dat er in totaal 27 (9 x 3) subsidie-aanvragen in het kader van deze regeling te verwachten zijn.

De administratieve lasten die gemoeid zijn met het aanvragen van de Wbr-vergunning maken geen deel uit van de lasten van deze regeling. Deze lasten vloeien immers voort uit de Wet beheer rijkswaterstaatswerken.

Sinds april 2009 is er geen sprake meer van één aanvraagformulier voor alle SDE-categorieën. De Regeling windenergie op zee 2009 bevat in bijlage 1 een formulier waarmee de subsidie voor de productie van windenergie op zee kan worden aangevraagd. Door dit specifieke formulier zijn de administratieve lasten voor de aanvrager zo ver mogelijk beperkt. Daarnaast moet de aanvrager per aanvraag een projectplan, inclusief een projectbegroting indienen. Dit plan en deze begroting vormen de onderbouwing van het gevraagde tenderbedrag (het rangschikkingscriterium). Ook de productieramingen (per subsidiejaar) maken hier onderdeel van uit.

De SDE-subsidie wordt verleend onder de opschortende voorwaarde van het tekenen van een uitvoeringsovereenkomst door de subsidieontvanger. Deze uitvoeringsovereenkomst bevat een bepaling waarin gesteld wordt dat de subsidieontvanger aan de staat financiële zekerheid moet stellen. Deze financiële zekerheid wordt gesteld in de vorm van een bankgarantie. Omdat in de bijlage bij deze regeling een standaard uitvoeringsovereenkomst plus standaard bankgarantie is gevoegd, levert dit relatief geringe administratieve lasten op voor de aanvrager. De kosten van de bankgarantie kunnen doorvertaald worden naar het gevraagde tenderbedrag en worden daarmee vergoed. Deze kosten zijn daarom niet tot administratieve lasten gerekend.

De SDE-subsidiebeschikking voor projecten groter dan 125 MW dient voor een nadere beoordeling voorgelegd te worden aan de Europese Commissie. De verwachting is dat alle gehonoreerde projecten voor een dergelijke beoordeling voorgelegd moeten worden. Van de subsidieontvanger zal hiervoor extra informatie benodigd kunnen zijn.

In de Algemene uitvoeringsregeling is aangegeven dat gedurende de bouw van de productie-installatie er halfjaarlijks gerapporteerd dient te worden over de voortgang van het project in relatie tot de planning. Bij wind op zee is hierbij aangesloten. Het gaat om een korte beschrijving van de voortgang van het project in relatie tot een aantal ijkmomenten. Op deze wijze kan worden beoordeeld of en wanneer de productie-installatie in gebruik zal worden genomen. Deze informatie is nodig voor financieel beheer en monitoring van de doelstellingen van de regeling. De projecten hebben hierop door hun omvang een groot effect. Vanwege deze omvang is jaarlijkse rapportage ontoereikend. De periode tussen subsidieverlening en ingebruikname van het project bedraagt maximaal vijf jaar.

Binnen een jaar na ingebruikname van de productie-installatie dient een overzicht van de daadwerkelijke investeringskosten en de (te) ontvangen steun te worden overlegd. Omdat de totaal te ontvangen SDE-subsidie meer zal zijn dan € 125.000,- dient dit overzicht vergezeld te gaan van een accountantsverklaring (artikel 3, derde lid, van de Algemene uitvoeringsregeling).

Gedurende de exploitatie kan de subsidieontvanger maximaal 1 maal per jaar een voorschot aanvragen bij de Minister dat vervolgens automatisch in maandelijks termijnen wordt uitbetaald. Door formulieren te verstrekken die voor zover mogelijk zijn ingevuld, worden de lasten beperkt.

Van de subsidieontvangers wordt gevraagd ieder jaar monitorgegevens te leveren aan de Minister. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij informatie die ten behoeve van het management van het park toch al verzameld wordt. Toch zijn er administratieve lasten voor de aanvrager verbonden aan het leveren van de monitorgegevens. Er zal bijvoorbeeld nader overleg met SenterNovem nodig zijn om afspraken te maken over het te gebruiken format voor aanlevering van de informatie. De informatie dient jaarlijks verzameld te worden en in het juiste format verzonden te worden.

Tot slot dient voor de vaststelling van de subsidie een formulier te worden ingevuld. Dit formulier is vrijwel gelijk aan het voorschotformulier.

Iedere aanvrager heeft de mogelijkheid om bezwaar, en vervolgens beroep aan te tekenen tegen de subsidieverlening, respectievelijk het besluit op bezwaar. Voor het bepalen van de administratieve lasten van dit deel van het subsidieverleningsproces wordt uitgegaan van in totaal drie bezwaar- en beroepsprocedures.

Bij het berekenen van de administratieve lasten is uitgegaan van een intern uurtarief van € 60 per uur. Dit resulteert in € 241.650,- administratieve lasten voor het indienen van 27 aanvragen om SDE-subsidie. De verwachting is dat hiervan maximaal vier aanvragen gehonoreerd kunnen worden. De administratieve lasten tijdens uitvoering en voor de eindverantwoording van deze vier projecten bedragen samen € 390.160,-. De administratieve lasten voor bezwaar- en beroepsprocedures bedragen € 4.320,-. De totale administratieve lasten voor alle aanvragen onder deze regeling bedragen hiermee € 636.130,-, waarvan € 213.210,- voor afgewezen projecten.

Daarnaast zijn er € 18.120,- indirecte lasten in verband met de Regeling garanties van oorsprong (zie toelichting bij de Algemene uitvoeringsregeling en is er sprake van indirecte administratieve lasten in verband met de Wbr-vergunning.

Het percentage administratieve lasten, afgezet tegen het opengestelde subsidieplafond is: $0,65 \text{ mln} / 5312,0 \text{ mln} = 0,012\%$

5. Consultatie

De (belangrijkste) inhoudelijke punten van deze regeling zijn besproken met alle initiatiefnemers die op 1 maart 2009 een volledige vergunningaanvraag in het kader van de Wbr voor één of meer projecten hebben ingediend. Met de aangedragen kennis, ervaringen en opvattingen is in deze regeling zoveel mogelijk rekening gehouden.

6. Technische voorschriften

Deze regeling is op [PM] gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen (nr. [PM]) ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van Richtlijn

nr. 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij (PbEG L 204), zoals gewijzigd bij richtlijn nr. 98/48/EG van 20 juli 1998 (PbEG L 217).

De Commissie heeft bevestigd dat het hier gaat om technische specificaties of andere eisen die verbonden zijn met fiscale of financiële maatregelen als bedoeld in artikel 1, negende lid, tweede alinea, derde streepje van richtlijn nr. 98/34/EG. Hiervoor geldt op grond van artikel 10, vierde lid, van richtlijn nr. 98/34/EG geen standstill-termijn.

II ARTIKELN

Artikel 2

In artikel 2 wordt aangegeven hoe en wanneer een aanvraag om SDE-subsidie kan worden ingediend. Van belang is dat de subsidieaanvrager gebruik moet maken van een aanvraagformulier. Dit formulier is opgenomen in bijlage 1 bij deze regeling. Aanvragen moeten worden ingediend bij SenterNovem, Postbus 10073, 8000 GB Zwolle of worden afgegeven bij één van de vestigingen van SenterNovem onder duidelijke vermelding van SDE. Aanvragen kunnen niet elektronisch worden ingediend.

Artikel 3

Het Besluit SDE kent twee systemen van verdeling – volgorde van binnenkomst en rangschikking – en regelt dat bij het aanwijzen van de categorieën van productie-installaties die voor SDE-subsidie in aanmerking komen, bepaald wordt welk verdeelmechanisme toegepast zal worden. In artikel 3 wordt aangegeven dat is gekozen voor verdeling op volgorde van rangschikking. In het derde lid wordt, op grond van artikel 60, tweede lid, onderdeel b, van het Besluit SDE geregeld dat de criteria c tot en met e van het eerste lid van artikel 60 van het Besluit SDE niet van toepassing zijn. Onderdeel b van het eerste lid is sowieso niet van toepassing, omdat dit onderdeel ziet op warmtekrachtkoppeling. De rangschikking vindt dus enkel plaats op grond van het tenderbedrag per kWh gecorrigeerd voor de afstand conform de tabel in artikel 5.

Artikel 4

Dit artikel geeft het bedrag aan, dat de Minister ten hoogste ter beschikking stelt per opgewekte kWh. Aanvragen die een hoger tenderbedrag per kWh bevatten, zullen op grond van artikel 59, onderdeel a van het besluit SDE, worden afgewezen en worden niet in de rangschikking opgenomen. Het maximum tenderbedrag is vastgesteld op basis van informatie van ECN omtrent de veronderstelde kosten voor een gemiddeld park. In de subsidiebeschikking wordt het door de aanvrager opgegeven tenderbedrag met de windfactor (1,25) vermenigvuldigd (zie hiervoor het algemeen deel van de toelichting onder 2.6). De reden dat het in deze regeling opgenomen maximum

tenderbedrag niet alvast met deze factor is vermenigvuldigd, is dat daarmee ook de afstandcorrectie met deze factor zou moeten worden aangepast (tabel in artikel 5). Bijkomend voordeel van de gekozen werkwijze is, dat op deze wijze de rangschikking procesmatig wordt onderscheiden van het bepalen van de subsidiebeschikking.

Artikel 5

De Wbr- vergunningaanvragen betreffen windparken op verschillende afstanden van de kust en met verschillende aanlandingspunten aan het Nederlandse elektriciteitsnetwerk.

Het Besluit SDE bevat in artikel 60, zesde lid, de mogelijkheid om voor de afstandverschillen tussen de windparken waarvoor een subsidie- aanvraag wordt ingediend een correctiefactor te hanteren, waarmee de kostenverschillen als gevolg van de afstanden verminderd worden.

Op de tenderbedragen zal uitsluitend ten behoeve van de onderlinge rangschikking een afstandscorrectie worden toegepast. De afstand waarop deze correctiefactor wordt toegepast, is de afstand tussen de coördinaten van het transformatorstation en die van het aanlandingspunt, zoals aangeven in de Wbr-vergunning. Wanneer de Wbr-vergunning melding maakt van meerdere transformatorstations en aanlandingspunten, geldt de hemelsbrede afstand tussen het transformatorstation en het aanlandingspunt die het meest dicht bij elkaar liggen. De in de tabel genoemde correctiebedragen zijn gebaseerd op het verschil in kabelafstand tussen het dichtstbijzijnde en het verst gelegen windpark van de 17 bekende Wbr- vergunningaanvragen (gemeten naar het aanlandingspunt van de connectiekabel). De andere kostenverschillen, die met afstand kunnen samenhangen (funderingskosten en vaarafstand) zijn hierin niet meegenomen, omdat windparken verder op zee ook niet te kwantificeren voordelen hebben qua schaalgrootte en windaanbod. In de tabel is het advies van ECN omtrent de hoogte van de afstandcorrectie overgenomen zonder daarop de windfactor (1,25) toe te passen.

Artikel 6

Dit artikel gaat over de uitvoeringsovereenkomst die ter uitvoering van de beschikking tot SDE-subsidieverlening wordt gesloten tussen de Minister en de subsidie-ontvanger. Deze mogelijkheid tot het sluiten van een uitvoeringsovereenkomst is opgenomen in artikel 61, derde lid, van het Besluit SDE. De uitvoeringsovereenkomst ontleent zijn bestaansrecht aan artikel 4:36, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Het artikel regelt dat de beschikking tot subsidieverlening wordt toegekend onder de opschortende voorwaarde dat de uitvoeringsovereenkomst binnen 8 weken na subsidieverlening tot stand komt. Wanneer de uitvoeringsovereenkomst niet binnen de gegeven termijn getekend wordt, verkrijgt de subsidie-aanvrager dus geen beschikking.

In de uitvoeringsovereenkomst wordt een bepaling opgenomen over het stellen van financiële zekerheid in de vorm van een bankgarantie door de subsidie-ontvanger.

Artikel 7

In dit artikel wordt invulling gegeven aan artikel 7 van het Besluit SDE door te bepalen over welke periode de SDE-subsidie wordt vertrekt. De SDE-subsidie wordt verstrekt over een periode van 15 jaar.

Artikel 8

In dit artikel wordt op grond van artikel 61, eerste lid, van het Besluit SDE bepaald dat de productie-installatie voor de productie van hernieuwbare elektriciteit met behulp van windenergie op zee binnen 5 jaar na de datum van inwerkingtreding van de subsidiebeschikking in gebruik genomen moet worden. In de beschikking zal worden bepaald dat de SDE-beschikking pas in werking treedt op het moment dat er een 'geen bezwaar'-verklaring is verkregen van de Europese Commissie (zie hiervoor de paragraaf over Europese aspecten). De datum dat deze voorwaarde voor inwerkingtreding vervuld is, zal gelden als de datum van de beschikking en de termijn van 5 jaar waarbinnen de productie moet starten, zal pas vanaf dat moment gaan lopen. De uitvoeringsovereenkomst, zoals opgenomen in artikel 6 van deze regeling, dient binnen 8 weken na *afgifte* van de beschikking te zijn getekend. Dit moment zal, gezien de tijd die kan verstrijken voordat de 'geen bezwaar'-verklaring van de Europese Commissie verkregen is, liggen voordat de beschikking in werking treedt.

Artikel 9

Bij windenergie op zee wordt het aantal vollasturen per jaar waarover de SDE-subsidie wordt uitbetaald, vastgesteld op een maximum van $(0,8 \times 3975 =)$ 3180 vollasturen per jaar. De factor 0,8 wordt gehanteerd op deze vollasturen in verband met de toepassing van de windfactor op het tenderbedrag en de basiselektriciteitsprijs.

Het aantal van 3975 vollasturen is bepaald naar aanleiding van advies van ECN omtrent het aantal uren per jaar dat een windpark maximaal kan produceren en de hoeveelheid stroom die daarmee aan het Nederlandse elektriciteitsnet kan worden geleverd. Hierbij wordt rekening gehouden met het verlies aan elektriciteit dat onderweg door de transportkabels kan plaatsvinden.

Artikel 10

Zoals vastgelegd in artikel 20, derde lid, van het Besluit SDE, bedraagt de hoogte van de basiselektriciteitsprijs tweederde van de lange termijn elektriciteitsprijs (baseload) en dient deze in het geval van wind vermenigvuldigd te worden met 1,25. De basiselektriciteitsprijs is in deze MR vastgesteld op € 0,051150 (€ 0,044 x 0,93 x 1,25).

Artikel 11

In dit artikel wordt invulling gegeven aan het tweede lid van artikel 63 van het Besluit SDE.

Dit artikellid regelt de mogelijkheid om monitorgegevens te vragen omtrent de bouw, productie, uitval en onderhoud van productie-installaties.

Wanneer de Minister toekomstige regelingen voor windenergie op zee wil kunnen maken en wil kunnen evalueren of deze regelingen in voldoende mate aan de beoogde doelstelling voldoen, zal de Minister moeten kunnen beschikken over bepaalde basisgegevens. Om die reden wordt de exploitant van het windpark verplicht om na de oplevering van het park te rapporteren over zijn ervaringen met bouw, productie, uitval en onderhoud van de productie-installatie. Windmolens worden doorgaans geleverd met een 'SCADA (Supervisory Control and Data Acquisition)'-systeem, waarmee de prestatie van elke individuele windmolen en van het windpark totaal kan worden bijgehouden. Op basis van de informatie uit SCADA-systeem genereert de beheerder van het park ook onderhouds- en inspectierapporten. Gegevens als bedoeld in artikel 11, eerste, lid zijn met een dergelijk SCADA-systeem, dat een windparkbeheerder nodig heeft voor zijn eigen bedrijfsvoering, dus te leveren zonder grote uitvoeringskosten.

Artikel 12

Voor het vaststellen van het correctiebedrag ten behoeve van de bevoorschotting voor 2010 voor de categorie productie-installaties wind op zee is de formule omschreven in paragraaf 2.8 als volgt ingevuld:

Correctiebedrag_{wind} = 0,047 € /KWh (a) * 1 (b) * 0,93 (c) * 1,25 = 0,055 € /KWh

Ad a. Voor de prijsindex is de uurgemiddelde prijs van de day ahead base load index op de APX als basis genomen (hierna: APX_{base} index). Deze index is de best beschikbare index om het gerealiseerde prijsniveau voor elektriciteit in Nederland te bepalen. Deze index voldoet in voldoende mate aan de criteria die hierboven onder ad 1) zijn opgenomen.

Ad b. Voor het jaar 2010 wordt deze factor vastgesteld op 1. Dit houdt in dat in de bevoorschotting voor het jaar 2010 geen correctie op de APX waarden voor een profiel wordt doorgevoerd.

Ad c. De onbalanskosten voor windenergie op zee zijn vastgesteld op 7 % waardoor de onbalansfactor 0,93 bedraagt.

De Minister van Economische Zaken,

Stimuleringsregeling duurzame energieproductie (SDE) Aanvraagformulier windenergie op zee

Dit formulier is te vinden op www.senternovem.nl/sde.

Dit formulier is verstrekt door en moet worden ingediend bij:

SenterNovem
Postbus 10073
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 455 34 50

Bezoekadres SenterNovem
Dokter van Deenweg 108
8025 BK Zwolle

Elektronisch aanvragen

Het is niet mogelijk om dit aanvraagformulier elektronisch bij SenterNovem in te dienen.

Toelichting

Dit formulier is bedoeld om subsidie aan te vragen voor de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie voor de categorie wind op zee 2009.

Waar u schrijfruimte tekort komt, mag u een bijlage toevoegen.

Niet in te vullen door de aanvrager

Dossiernummer : _____

Datum ontvangst: _____

1. Gegevens aanvrager

- a. Naam organisatie: _____
- b. Ondernemingsvorm: _____
- c. Vertegenwoordigd door: _____ (m/v)
- d. Functie: _____
- e. Adres: _____
- f. Postcode en plaats: _____
- g. Postbusnummer: _____
- h. Postcode en plaats: _____
- i. Land: _____
- j. Telefoonnummer: _____
- k. E-mailadres: _____
- l. Inschrijfnummer Kamer van Koophandel: _____
- m. Ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te: _____
- n. Bent u vennootschapsbelastingplichtig
in Nederland? ja nee
- Fiscaalnummer: _____

Let op: Als bijlage meesturen een uittreksel(s) van de KvK¹, waaruit tekenbevoegdheid van de vertegenwoordiger(s) blijkt.

2. Gegevens contactpersoon (indien afwijkend van onder 1 ingevulde gegevens)

- a. Naam organisatie: _____
- b. Naam contactpersoon: _____ (m/v)
- c. Functie: _____
- d. Adres: _____
- e. Postcode en Plaats: _____
- f. Land: _____
- g. Telefoonnummer(s): _____
- h. E-mail adres: _____

¹ Of gelijkwaardig buitenlands equivalent van de Kamer van Koophandel

3. Locatie- en projectgegevens productie-installatie

a. Naam van het project of locatie: _____

b. Opgesteld nominaal vermogen waarvoor u SDE aanvraagt²: _____ MWe

c. Geef een technische omschrijving van het windpark waarvoor subsidie wordt aangevraagd:

Aantal windmolens: _____

Nominaal vermogen per windmolen: _____ MWe

Let op: Als bijlage bij deze aanvraag moet u een kopie van de vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken meesturen, inclusief relevante bijlagen die betrekking hebben op de informatie over de coördinaten van het windpark, transformatorstation(s) en aanlandingspunt(en).

4. Gevraagd tenderbedrag en productieraming

Het tenderbedrag dient u op te geven in zes decimalen nauwkeurigheid per aan het net geleverde kWh. Bij het gevraagde tenderbedrag dient u o.a. rekening te houden met de volgende zaken:

- **Maximaal tenderbedrag.** In de Regeling windenergie op zee 2009 is het maximale tenderbedrag aangegeven. Het door u gevraagde tenderbedrag dient lager of gelijk te zijn aan het maximale tenderbedrag.
- **Afstandscorrectie.** Op het door u gevraagde tenderbedrag wordt conform artikel 5 van de Regeling windenergie op zee 2009 een afstandscorrectie toegepast. De toepassing van de afstandscorrectie dient alleen voor het vaststellen van de rangschikking. De producent wiens aanvraag gehonoreerd wordt, wordt subsidie verleend op basis van het gevraagde tenderbedrag.
- **Windfactor.** Conform de artikelen 20 en 22 van het Besluit SDE wordt de windfactor (factor 1,25) toegepast op de basiselektriciteitsprijs en het tenderbedrag.
- **Geen voorbehoud.** Het door u gevraagde tenderbedrag geldt voor de gehele periode waarop de subsidie betrekking heeft. Het tenderbedrag dient zonder enig voorbehoud ten aanzien van de hoogte van het bedrag te worden opgegeven.

a. Gevraagd tenderbedrag:

€   ,   per kWh.

b. Gegevens ten behoeve van de toepassing van de afstandscorrectie op het gevraagde tenderbedrag:

_____

² Onder het opgesteld nominaal vermogen voor het leveren van elektrische energie wordt verstaan: Het maximale vermogen (van een productie-eenheid) uitgedrukt in MegaWatt dat onder nominale condities benut kan worden voor het leveren van elektrische energie. Het opgesteld vermogen geeft dus de 'name plate capacity' weer van de productie-eenheid en is zodoende een statisch getal

Coördinaten (X,Y) van het transformatorstation op basis van UTM zone 31 ED50, conform Wbr-vergunning:

(X) _____

(Y) _____

Coördinaten (X,Y) van het aanlandingspunt op basis van UTM zone 31 ED50, conform Wbr-vergunning:

(X) _____

(Y) _____

Indien er sprake is van meerdere aanlandingspunten en/ of meerdere transformatorstations, wordt bij de toepassing van de afstandscorrectie de hemelsbrede afstand gehanteerd tussen het aanlandingspunt en het transformatorstation die het dichtst bij elkaar gelegen zijn.

Afstand hemelsbreed tussen transformatorstation en aanlandingspunt: , kilometer

c. Onderbouwde opgave van de subsidiabele hoeveelheid te produceren MWh per kalenderjaar

Let op:

- In een bijlage dient u een onderbouwing mee te sturen van de productieraming;
- De productieraming heeft betrekking op de te verwachten hoeveelheid hernieuwbare elektriciteit die wordt ingevoerd op het elektriciteitsnet. Deze geraamde productie hoeveelheid kan later niet verhoogd worden;
- Bij een start in de loop van het eerste jaar, ook het 16^e kalenderjaar invullen.

Toelichting: Indien het project voor subsidie in aanmerking komt, dan wordt bij het opstellen van de subsidiebeschikking de maximaal subsidiabele elektriciteitsproductie per kalenderjaar bepaald door de hier door u opgegeven productieraming. De maximaal subsidiabele productie kan echter niet meer bedragen dan de productie op basis van het maximaal aantal vollasturen, bedoeld in artikel 9 van de Regeling Windenergie op Zee 2009.

Kalenderjaar	Raming levering aan het elektriciteitsnet (MWh/kalenderjaar)

Let op: Als bijlage dient u een projectplan toe te voegen. Dit projectplan bevat een nadere uitwerking van de planning en een onderbouwing van de ijkmomenten. Het projectplan geeft inzicht in de onderlinge samenhang van de activiteiten en gaat in op de belangrijkste risico's ten aanzien van de planning en risicomaatregelen.

6. Financiële gegevens van het project

a. Investeringskosten:

<u>Component/onderdeel windpark:</u>	<u>Kosten</u> <u>(in miljoen Euro's)</u>
Windmolens	
Funderingen	
Bekabeling binnen het windpark	
Exportkabel van het windpark naar land	
Aansluitkosten op land	
Transport en bouw	
Overig, nl.:	
TOTAAL:	

b. Exploitatiekosten

<u>Component/onderdeel onderhoud windpark:</u>	<u>Kosten in miljoen Euro's per jaar:</u>
Locatiekosten (bijvoorbeeld pacht, monitorings-en evaluatieprogramma Wbr-vergunning, ontmantelingskosten, etc)	

Onderhoudskosten	
Management- en verzekeringskosten	
Overig, nl.:	
TOTAAL:	

Let op:

Bij dit aanvraagformulier dient u als bijlage een financieel plan mee te sturen

Uit het financieel plan moet blijken:

- Onderbouwing van de investeringskosten
- Onderbouwing van de exploitatiekosten
- Onderbouwing van de beoogde inkomsten
- De beoogde financieringsconstructie
- Rentabiliteit
- Onderbouwing van het gevraagde tenderbedrag

c. Zijn de onder a en b opgenomen kosten inclusief of exclusief BTW?

exclusief BTW

inclusief BTW

d. Kunt u BTW verrekenen?

ja

nee

7. Overige subsidies en steunmaatregelen

Maakt u voor dit windpark op zee gebruik van of gaat u nog gebruik maken van de volgende subsidies of fiscale regelingen:

Regeling	Meldingsnummer (indien beschikbaar)	Status	Meldingsbedrag In Euro's

EIA	Ja/Nee/nvt			
Groenfinanciering	Ja/Nee/nvt			
Overige, nl.				

8. Opmerkingen

Indien er nog andere gegevens zijn die voor uw aanvraag van belang kunnen zijn, dan kunt u die hier kwijt:

---

9. Ondertekening

U verklaart door het invullen en ondertekenen van deze verklaring:

- a. Dat u voor uw productie-installatie waarvoor u SDE-subsidie aanvraagt, niet eerder subsidie heeft ontvangen op grond van artikel 72, onderdeel m, van de Elektriciteitswet 1998 (MEP-subsidie).
- b. Dat u bij SenterNovem onverwijld schriftelijk melding zult doen van de indiening bij de rechtbank van een verzoek tot verlening van surseance van betaling of tot verzoek faillietverklaring of wanneer een verzoek is ingediend voor de schuldsaneringregeling natuurlijke personen of andere zaken die van invloed zijn op de subsidieverstrekking.
- c. Dat u bij SenterNovem onverwijld schriftelijk melding zult doen van essentiële wijzigingen die gevolgen hebben voor de subsidieverlening.
- d. Dat u bekend bent met de inhoud van de voor deze aanvraag relevante verplichtingen en bepalingen uit het Besluit Stimulering Duurzame Energieproductie, de Algemene uitvoeringsregeling stimulering duurzame energieproductie en de Regeling Windenergie op Zee 2009.

- e. Dat deze verklaring juist, volledig en waarheidsgetrouw is ingevuld.
- h. Dat u akkoord gaat met het uitwisselen van alle noodzakelijke gegevens voor subsidieverstrekking tussen SenterNovem en de garantiebeheerinstantie of de netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet.

Dit formulier moet worden ondertekend door de aanvrager. Indien dit formulier wordt ondertekend door een ander dan de aanvrager moet een machtiging van de aanvrager worden bijgevoegd.

Aldus naar waarheid ingevuld:

Naam ondertekenaar:

_____

Dhr.

Mw.

Plaats:

_____

Datum:

_____

Handtekening:

_____

Bij dit aanvraagformulier moet u de volgende bijlagen meesturen:

- Een machtiging indien dit formulier is ondertekend door een ander dan de aanvrager;
- Uittreksel(s) van de Kamer van Koophandel, waaruit tekenbevoegd van de vertegenwoordiger(s) blijkt;
- Indien sprake is van een vennootschap onder firma, commanditaire vennootschap of maatschap: een machtiging of ondertekening van alle maten of vennoten;
- Een onderbouwing van de totale elektriciteitsproductie van het windpark per kalenderjaar over de periode waarover subsidie wordt verstrekt, zoals vermeld bij vraag 4c. Deze moet tenminste bevatten: een windaanbodberekening voor de betreffende locatie op de betreffende ashoogte, een prognose van de beschikbaarheid van het park, berekening van de netverliezen en een prognose van de vollasturen.
- Een plan voor het in gebruik nemen en exploiteren van de productie-installatie, zoals vermeld bij vraag 5. Dit projectplan bevat een nadere uitwerking van de planning en een onderbouwing van de onder vraag 5 genoemde ijkmomenten. Het projectplan geeft inzicht in de onderlinge samenhang van de activiteiten en gaat in op de belangrijkste risico's ten aanzien van de planning en risicomaatregelen;
- Een financieel plan, zoals vermeld bij vraag 6, waaruit duidelijk blijkt hoe de totale investerings- en onderhoudskosten van uw project zijn opgebouwd, en hoe uw project gefinancierd wordt. Uit het financieel plan moet blijken: onderbouwing van de investeringskosten, onderbouwing van de exploitatiekosten, onderbouwing van de beoogde inkomsten, de beoogde financieringsconstructie, de rentabiliteit en een onderbouwing van het gevraagde tenderbedrag.
- Een kopie van de vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, zoals vermeld bij vraag 3, inclusief relevante bijlagen die betrekking hebben op de informatie over de coördinaten van het windpark, transformatorstation(s) en aanlandingspunt(en).

- Indien de vergunninghouder en de aanvrager niet dezelfde partij zijn, dient ook een verklaring afkomstig van de vergunninghouder te worden meegezonden. Deze verklaring dient aan te tonen dat de vergunninghouder medewerking verleent aan de realisatie van het project door de aanvrager.

Controleer voordat u de aanvraag verstuurt of:

- het formulier volledig is ingevuld;
- het formulier is ondertekend met een originele handtekening;
- alle benodigde bijlagen zijn bijgevoegd en ondertekend.

SenterNovem

SenterNovem stimuleert duurzame ontwikkeling en innovatie door een brug te slaan tussen markt en overheid. Op professionele wijze voert SenterNovem overheidsbeleid uit rond innovatie, energie en klimaat en milieu en leefomgeving. Bedrijven, instellingen en overheden kunnen bij SenterNovem terecht voor het realiseren van maatschappelijke doelstellingen op deze terreinen, nationaal en internationaal. SenterNovem is een agentschap van het Ministerie van Economische Zaken. Meer informatie: www.senternovem.nl. De Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie wordt door SenterNovem uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Economische Zaken.

Bij publicaties van SenterNovem die informeren over subsidieregelingen geldt dat de beoordeling van subsidieaanvragen uitsluitend plaatsvindt aan de hand van de officiële publicatie in de Staatscourant.

Ministerie van Economische Zaken

Bijlage 2 bij artikel 6 van de Regeling windenergie op zee 2009

Uitvoeringsovereenkomst tot zekerheid van het aanvangen van de activiteiten ter zake waarvan subsidie is verstrekt op basis van de Regeling windenergie op zee 2009

1. De Staat der Nederlanden, (hierna te noemen: de Staat),
te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de Minister van Economische Zaken,;

en

2. ...., gevestigd te..... (hierna te noemen: Ondernemer);
.....
(hierna te samen ook te noemen: Partijen);

overwegen:

- a. De Minister van Economische Zaken heeft blijkens een beschikking met kenmerk ....., hierna te noemen Beschikking, waarvan een kopie als Bijlage A bij deze overeenkomst is gevoegd aan de Ondernemer een subsidie verstrekt als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Regeling windenergie op zee 2009, (hierna: Regeling).
- b. De Beschikking bevat de opschortende voorwaarde dat binnen acht weken na afgifte van de beschikking de onderhavige uitvoeringsovereenkomst, hierna te noemen Uitvoeringsovereenkomst, tot stand is gekomen tussen de Staat en de subsidieaanvrager.
- c. De Minister van Economische Zaken beoogt door middel van deze Uitvoeringsovereenkomst te verzekeren dat de Ondernemer de realisatie van het windpark bedoeld in de Beschikking vóór 1 augustus 2013 zal aanvangen opdat deze realisatie binnen de in artikel 61 van het Besluit stimulering duurzame energieproductie bedoelde termijn van vijf jaar kan worden voltooid.

Partijen komen daartoe het volgende overeen:

Artikel 1 Begripsbepaling

1. Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt onder "de aanvang van de bouwperiode" verstaan: "het bereiken van het eerste moment dat de bodem in beroering gebracht wordt door plaatsing van het werk dan wel de bekabeling naar land", als bedoeld in de door de Ondernemer verkregen vergunning verleend op basis van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken.
2. Voor de toepassing van deze overeenkomst wordt de bouwperiode geacht te zijn aangevangen op de datum waarop de Ondernemer dat aan de Staat heeft aangetoond.

Artikel 2 Tijdige aanvang van de bouw

De Ondernemer verplicht zich jegens de Staat de bouwperiode tijdig aan te vangen en wel vóór 1 augustus 2013.

Artikel 3 Inhoud en omvang van de garantie

De Ondernemer verplicht zich om tot zekerheid voor de nakoming van de in artikel 2 bedoelde verplichting, alsmede de bij niet tijdige nakoming verschuldigde boetes, binnen acht weken nadat de Beschikking in werking is getreden ten behoeve van de Staat financiële zekerheid te stellen en gesteld houden voor een bedrag groot € 20.000.000,- (zegge: twintig miljoen euro) door middel van de afgifte aan de Staat van een door een binnen de Europese Unie gevestigde bank afgegeven bankgarantie welke is opgemaakt onder gebruikmaking van het model opgenomen als Bijlage B

Artikel Vrijval van de garantie

1. De verplichting de in artikel 3 bedoelde bankgarantie te blijven stellen vervalt uitsluitend door het schriftelijk bericht van de Staat aan de Bank dat de verplichting geheel of gedeeltelijk is vervallen. De Ondernemer ontvangt een kopie van het bericht van verval.

2. Zodra de verplichting geheel is vervallen zal de Staat de bankgarantie retourneren aan de Ondernemer.

Artikel 5 Boetes

1. Indien de Ondernemer de bouwperiode niet vóór 1 augustus 2013 is aangevangen, is de Ondernemer aan de Staat bij wijze van boete een bedrag verschuldigd groot € 2.000.000 (twee miljoen euro) enkel door het verloop van die termijn en zonder dat enige ingebrekestelling nodig is.
2. Indien de Ondernemer daarna nog in gebreke blijft met het maken van een aanvang met de bouw is de Ondernemer maandelijks een boete van telkens € 2.000.000 (zegge: twee miljoen euro) verschuldigd voor zover hij de bouw op de eerste van de maanden september, oktober, november en december van 2013 en augustus, september, oktober, november en december van het jaar 2014 niet is aangevangen.
3. De boetes bedoeld in het eerste en tweede lid, (in totaal ten hoogste tien) zijn telkens verschuldigd voor het enkele verloop van de termijn en zonder dat enige ingebrekestelling nodig is.
4. De Ondernemer machtigt bij deze de Staat onherroepelijk tot het innen van de boetes door het invoeren van de bankgarantie voor het bedrag van de boete, telkens wanneer er een boete verschuldigd is geworden.

Artikel 6 Aanvang en einde Uitvoeringsovereenkomst

1. Deze Uitvoeringsovereenkomst treedt in werking door de ondertekening daarvan door de Partijen met dien verstande dat de inwerkingtreding wordt opgeschort totdat de Beschikking in werking is getreden en de Staat de Ondernemer daarvan schriftelijk bericht heeft gestuurd.
2. Deze Uitvoeringsovereenkomst eindigt van rechtswege door de teruggave van de bankgarantie door de Staat aan de Ondernemer.

Artikel 7 Domiciliekeuze en berichtgevingen

1. De Staat kiest voor uitvoering van deze Uitvoeringsovereenkomst domicilie ten kantore van SenterNovem, agentschap van het ministerie van Economische Zaken, Dokter van Deenweg 108, 8025 BK Zwolle.
2. Onverminderd het bepaalde in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering dienen alle mededelingen, aanzeggingen, verzoeken, toestemmingen en andere berichten uit hoofde van deze uitvoeringsovereenkomst schriftelijk te worden gedaan.
3. Mededelingen, aanzeggingen, verzoeken, toestemmingen en andere berichten die niet in overeenstemming met het tweede lid zijn gedaan blijven zonder rechtsgevolg.
4. De Staat is bevoegd eenzijdig van het bepaalde in het eerste lid af te wijken.

Artikel 8 Rechtskeuze

1. Op deze Uitvoeringsovereenkomst is uitsluitend Nederlands recht van toepassing.
2. Alle geschillen in verband met deze uitvoeringsovereenkomst of met afspraken die daarmee samenhangen zullen worden beslecht door de bevoegde rechter te Den Haag.

Artikel 9 Citeertitel

Deze Uitvoeringsovereenkomst wordt tussen partijen aangeduid als "Uitvoeringsovereenkomst Wind op zee Staat/.....".

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend

te .....

Ondernemer

te 's-Gravenhage op .....

De Minister van Economische Zaken

Bijlage

MODEL BANKGARANTIE

DE ONDERGETEKENDE,

....., gevestigd te ....., hierna te noemen de "Bank",

IN AANMERKING NEMENDE DAT:

A. ...., gevestigd te ....., (hierna te noemen de Ondernemer) en de STAAT der NEDERLANDEN, (hierna te noemen: Staat), waarvan de zetel is gevestigd te Den Haag, te dezen vertegenwoordigd door ....., hierbij vertegenwoordigd door de Minister van Economische Zaken op ..... de "Uitvoeringsovereenkomst Wind op zee Staat/...." (hierna: uitvoeringsovereenkomst) hebben getekend;

B. De Ondernemer volgens artikel 3 van de overeenkomst binnen acht weken nadat deze overeenkomst in werking is getreden ten behoeve van de Staat financiële zekerheid dient te stellen en gesteld houden voor een bedrag groot € 20.000.000,- door de afgifte aan de Staat van een door een bank afgegeven bankgarantie welke luidt conform het model dat als Bijlage B bij die overeenkomst behoort

C. De Bank bereid is de desbetreffende bankgarantie ten gunste van de Staat te stellen onder de hierna te noemen voorwaarden;

VERKLAART ALS VOLGT

1. De Bank stelt zich hierbij als zelfstandige verbintenis tegenover de Staat onherroepelijk en onvoorwaardelijk garant voor al hetgeen de Staat van de Ondernemer op grond van de uitvoeringsovereenkomst te vorderen heeft tot een maximumbedrag van € 20.000.000,- (twintig miljoen euro).
2. Deze bankgarantie is een abstracte afroepgarantie. De Bank komt in geen geval een beroep toe op de onderliggende rechtsverhouding tussen de Staat en de Ondernemer als vervat in de Uitvoeringsovereenkomst.
3. De Bank zal op eerste schriftelijk verzoek van de Staat, zonder opgaaf van redenen te verlangen of nader bewijs te vragen, overgaan tot uitbetaling van al hetgeen de Ondernemer, volgens verklaring van de Staat, verschuldigd is uit hoofde van de Uitvoeringsovereenkomst.
4. Deze bankgarantie vervalt uitsluitend door het schriftelijk bericht van de Staat aan de Bank dat de verplichting geheel of gedeeltelijk is vervallen.
5. De Minister van Economische Zaken zendt de bankgarantie zo spoedig mogelijk nadat deze geheel is vervallen retour aan de Bank
6. Op deze bankgarantie is Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen die mochten ontstaan over of naar aanleiding van deze bankgarantie zullen worden beslecht door de bevoegde rechter te 's-Gravenhage.
7. Indien deze bankgarantie dient te worden geretourneerd geschiedt dat door toezending aan adres: .....

Getekend te

op

De Bank